

Næringsminister Jan Christian Vestre
Nærings- og fiskeridepartementet

MØTE MED KLIMA- OG MILJØORGANISASJONER OM DET GRØNNE SKIFTET – INNSPILL

1. Hvordan kan vi akselerere det grønne skiftet samtidig som vi skaper lønnsomme arbeidsplasser? Hvilke fortrinn har Norge i denne omstillingen?

- Vi må slutte å lete etter mer olje og gass og redusere utvinningen, da dette hindrer omstilling. Statistisk sentralbyrå (SSB) har vist at redusert oljeutvinning har beskjedne økonomiske konsekvenser for Norge.¹
- Vi må stille strenge miljøkrav også til nye næringer. Ellers blir det ikke reell grønn omstilling.
- Det er mange som ønsker å bruke mer strøm til nye satsinger, men dette vil kunne gå hardt utover naturmangfoldet om det skal bygges ut mer vann- og vindkraft. Energieffektivisering er det vi må satse på for å frigjøre strøm for utfasing av fossil energi, og her er potensialet stort for arbeidsplasser over hele landet.
- Satsing på havvind kan ikke gjøres uten strenge miljøkrav.
- I tillegg trenger vi en mer bevisst politikk som prioriterer kraftressursene til formål som reelt bidrar til grønn omstilling og kutt i klimagassutslipp. Produksjon av kryptovaluta er et klart eksempel på hva strøm ikke bør prioriteres brukt til. Å bruke kraft fra land til å elektrifisere sokkelen mener vi også bli feil, da dette kan bidra til å forlenge oljealderen. Strømmen bør prioriteres til tiltak som gir utslippskutt på en energieffektiv måte, og til grønne nærings-satsinger der det stilles strenge natur-, klima- og andre miljøkrav.
- Vi trenger også en helhetlig plan for bioressursene, blant annet skogressursene. Vi snakker om knappe ressurser, der høsting potensielt kan gi store negative konsekvenser for natur og klima. Vi må ikke høste for mye, og enkelte bruksområder gir større negative konsekvenser enn andre.
- Det grønne skiftet må baserer seg på at økonomien blir sirkulær. Det betyr blant annet at vi må redusere forbruket av ressurser. Vi må tenke globalt og også få en politikk som adresserer miljøutfordringene fra det store omfanget forbruksvarer som importeres. Kvalitet og grep som forlenger produkters levetid, står sentralt.
- Sjødumping av restmasser fra gruvedrift er uakseptabelt for naturen, og mineralutvinning på havbunnen kan ikke gjøres uten at vi kjenner hvilke naturverdier som står på spill. Dersom det blir dumping av restmasser i Førdefjorden og Repparfjord, vil Norge være ett av kun to land i verden som tillater nye sjødeponier.
- Som en følge av EUs produkt- og forbrukerpolitikk vil strenge og tydelige miljøkrav overfor næringsaktører som setter produkter på det norske markedet, skape forutsigbarhet og gi norske aktører et fortrinn i det grønne skiftet.

¹ <https://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/artikler-og-publikasjoner/konsekvenser-av-reduisert-petroleumsvirksomhet>

2. Hvilke virkemidler og rammebetingelser ser dere som avgjørende for grønn utvikling og vekst i næringslivet fremover? Hva mener dere vi kan og bør komme raskt i gang med for å lykkes?

Klimavennlig, naturvennlig, energieffektivt og lavt forbruk av ressurser er stikkord for et konkurransedyktig næringsliv. Dette må fremmes med generelle virkemidler som høy CO₂-avgift, høy avgift på forbruk av energi, høy avgift på forbruk av jomfruelige ressurser samt strenge krav til utslipp og arealinngrep. En forutsetning for å fremme grønn vekst innen sirkulærøkonomiske rammer er å flytte skattetrykket fra arbeid og tjenester til utvinning og materialbruk. I tillegg trengs det mer spesifikke virkemidler.

Her er noen eksempler viktige grep regjeringen må ta:

- Øke CO₂-avgiften raskere enn det regjeringen har lagt opp til
- Forby dumping av gruveavfall i sjø
- Innføre avgift på deponi av restmasser fra gruveindustrien
- Innføre moratorium på mineralutvinning på havbunnen inntil naturverdiene er kartlagt
- Øke støtten til energitiltak i bygg
- Innføre sterkere virkemidler som bidrar til riktig prioritering av energiresurser, for eksempel krav om konsesjon for store strømforbrukere
- Innføre materialavgift på jomfruelige ressurser og krav om innblanding av resirkulert materiale der det gir helhetlig miljøgevinst
- Innføre lovpålagt produsentansvar som gir gode rammevilkår for sirkulære forretningsmodeller som reduserer materielt forbruk og prioriterer levetid
- Innføre forbud mot destruksjon av usolgte produkter
- Frita reparasjon for merverdiavgift og redusere merverdiavgiften på avansen ved salg av brukte produkter

3. Hva må til for å styrke næringslivets rolle i en sirkulær økonomi?

Tydelige og strenge miljøkrav er med på å skape forutsigbarhet. Dette bør kombineres med risikoavlastning som understøtter energieffektive, sirkulære og klimavennlige forretningsmodeller.

Med vennlig hilsen
Naturvernforbundet

Truls Gulowsen
leder